

PLADS TIL OS ALLE

Socialpolitik 2021-2024

Forord

På baggrund af Byrådets beslutning i 2020 har Social- og Sundhedsudvalget udarbejdet Brønderslev Kommunes nye Socialpolitik. Socialpolitikken skal erstatte den tidligere Handicappolitik og er en efterfølger til Masterplanen for Det Specialiserede Område fra 2013.

Alle mennesker har ret til muligheden for et godt liv. Socialpolitikken skal understøtte, at borgerne har et indholdsrigt og meningsfyldt liv. Et liv, hvor der er plads til den enkelte og til, at denne kan udfolde sig og trives både fysisk, psykisk og socialt. Socialpolitikken udgør et stærkt sikkerhedsnet for dem med størst behov. Udgangspunktet er, at borgerens ressourcer skal bringes langt mere i spil, så den enkeltes evne til aktivt at tage ansvar for eget liv styrkes.

Med Socialpolitikken sættes der ord på fokusområderne for socialområdet i de kommende år, heriblandt et særligt fokus på egenmestring og øget tilknytning til arbejdsmarkedet. Politikken skal danne grundlag for politiske beslutninger om, hvordan området skal udvikle sig fremadrettet.

Social- og Sundhedsudvalget har undervejs i processen haft en tæt dialog med Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget, som derfor har været en vigtig part i udarbejdelse af socialpolitikken. Socialpolitikken lægger op til at fortsætte det gode arbejde i Fagforvaltningen Sundhed og Velfærd og Fagforvaltningen for Beskæftigelse, og samarbejdet herimellem, hvor der tages udgangspunkt i den enkelte borgers egne håb, ønsker og drømme.

Martin Bech,

Formand for Social- og Sundhedsudvalget.

Indledning

Socialpolitikken retter sig mod gruppen af borgere med komplekse problemstillinger i forhold til helbred, økonomi, bolig, beskæftigelse, familie og netværk mv. som typisk har svært ved at drage nytte af de almindelige ordinære tilbud. Det vil sige borgere over 18 år med betydelig eller omfattende nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, som enten er medfødt eller erhvervet, midlertidig eller varig. Borgerne og deres problematikker fordeler sig over en bred skala, fra de borgere som har brug for massiv støtte, til borgere der med den rette støtte udvikler sig til at klare sig helt eller delvis selv. Borgere som i tilfælde af behov for støtte skal visiteres indenfor servicelovens paragraffer.

I disse år opleves der flere typer udfordringer for det sociale område, som beskæftiger sig med ovenstående målgruppe. Dette er udfordringer i både øget borgerantal, flere og ændrede målgrupper og øget kompleksitet i opgaverne. De tilbud, der udvikles i kommunen i disse år, afspejler naturligt disse tendenser og udfordringer. Der arbejdes særligt på at fremme udviklende indsatser frem for vedligeholdende indsatser.

Helhedsorienterede indsatser og udvikling, borgerinddragelse og inklusion er i særlig høj grad

omdrejningspunktet for arbejdet på dette område. Der tages afsæt i den tværfaglige koordination, så borgerne modtager en koordineret indsats, som tager udgangspunkt i deres mål, ønsker og drømme.

Der fokuseres ligeledes på en tidlig og målrettet indsats for at højne borgerens funktionsniveau med henblik på selvhjulpethed. Der arbejdes for at anvender de økonomiske ressourcer og borgernes egne ressourcer bedre, ved at udvikle og/eller kompensere for deres nedsatte funktionsevne. Derved øges også livskvalitet og evnen til at fungere på arbejdsmarkedet for dem der kan, i et beskæftigelsesrettede tilbud.

Socialpolitikken har som afsæt, at området er i forandring, hvorfor nytænkning er essentielt. Grundstenen i arbejdet er, at opgaverne løses *sammen* med borger frem for at løse dem *for* borger. Det vil sige, at fokus er borgerens selvstændighed.

Målgruppen er bred og derfor skal det pointeres, at det i flere sammenhænge skal vægtes, at udviklingsperspektivet er forskelligt alt efter, om der er tale om borgere med sociale problemer, en psykisk lidelse eller borgere med udviklingshæmning.

LIVSOMRÅDER

For at holde fokus på borgerens hele liv og sikre sammenhæng arbejdes der med de tre livsområder; at MESTRE, at VÆRE og at BO. Selvom socialpolitikken dækker en bred målgruppe, og derfor også går på tværs af fagforvaltninger og afdelinger, som har forskellige dagsordener og tilgange, er disse tre livsområder essentielle for det grundlæggende arbejde med borgere. Fokus på alle tre livsområder er altid på at etablere støtte af mindst mulig indgribende karakter, samt forebyggelse af mere indgribende tilbud.

I tilbuddene ønskes det ligeledes at skabe en gennemgående rød tråd, der kan sikre borgeren en oplevelse af sammenhæng. Derfor skal der være fokus på, hvordan de tre livsområder håndteres på både individuelt niveau, tilbuds niveau og et overordnet niveau. Udgangspunktet for den faglige indsats er borgerens egne drømme og ønsker for eget liv. De progressionsmål som udvælges for den enkelte borger, skal på sigt kunne understøtte borgerens egenmestring og således støtte borgeren i at være aktør i eget liv.

AT MESTRE

“AT MESTRE” handler om, at borgeren skal blive i stand til at kunne klare sig selv i så høj grad som muligt. Fokus er derfor at sikre behov for så lidt støtte som muligt og dermed en oplevelse af øget livskvalitet. At MESTRE er et fokusområde, der i alle sammenhænge tages afsæt i, så borgeren oplever en rød tråd i den enkeltes udviklingsmuligheder.

AT VÆRE

“At VÆRE” handler bredt set om, at alle borgere har selvbestemmelse, det vil sige at alle borgere har retten til selv at bestemme i eget liv. Mere specifik henviser at VÆRE i denne sammenhæng til det område i borgerens liv, der handler om borgerens fritids- og arbejdsliv. Det væsentlige på dette område er, at alle borgere har ret til at være en del af et fællesskab. Dette sker igennem brug af eksisterende muligheder og etablering af nødvendige relevante fritids-, samværs- og klubtilbud.

Samtidig skal alle borgere have mulighed for at bidrage med de ressourcer de har, hvorfor der skal fokuseres på arbejdsmarkedsrettede tilbud – både brugen af eksisterende muligheder samt etablering af yderligere tilbud.

AT BO

“At BO” handler om hvor og hvordan borgerne i målgruppen bor. Der kan være forskellige grader af behov for støtte i forhold til at bo. Nogle borgere har brug for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner – andre kan fungere med minimal støtte, eksempelvis i form af bostøtte, til at udvikle samt vedligeholde funktionsniveauet. Nogle borgere har massivt behov for støtte, men kan ikke overskue de tilbudstyper, som findes på nuværende tidspunkt. Brønderslev Kommune vil arbejde for, at støtte borgere i at blive så længe som muligt i eget hjem af hensyn til oplevelsen af livskvalitet og muligheden for inklusion i det omkringliggende samfund.

FOKUSOMRÅDER

I socialpolitikken arbejdes der med 5 fokusområder

- 1. Egenmestring**
- 2. Beskæftigelse**
- 3. Fællesskab**
- 4. Sundhed**
- 5. Velfærdsteknologi**

Disse anses som relevante i målet om at yde en kvalificeret og professionel indsats og for at imødekomme de samfundsmæssige udfordringer på området.

Fokus er altid, at borgeren er ekspert i eget liv og skal tilbydes støtte efter udviklingsniveau, og efter at tilbuddet skal være mindst mulig indgribende.

Egenmestring

Med egenmestring sættes der ord på tilgangen om at støtte borgerne i håndteringen af og retten til selv at bestemme i eget liv.

Selvstændighed, selvbestemmelse og brugerinddragelse er mål for egenmestring. Egenmestring handler blandt andet om individets mestringssevner og mestringsstrategier. Målgruppen skal alle have muligheden og redskaberne til at kunne mestre og dermed leve et så selvstændigt liv som muligt.

Borgerne er forskellige og ligeledes er deres behov og evner, derfor er der også stor forskel på, hvad egenmestring er for den enkelte. For nogle borgere handler egenmestring om at kunne varetage såvel praktiske opgaver i hjemmet og egenomsorg og generelt have et aktivt samfundsliv med deltagelse i fritids- og arbejdsliv, mens det for andre borgere i højere grad handler om mobilitet, fysiske funktioner og kommunikation. Det er en naturlig del af egenmestring, at kommunen understøtter tilgængelighed.

Omgivelsernes understøttelse af mestringsen er samtidig væsentlig. Dette ses i sammenhæng med en rehabiliterende tilgang, hvor der arbejdes målrettet og tidsafgrænset. Med en rehabiliterende tilgang arbejdes der for, at borgeren i størst muligt omfang kan udvikle, genvinde og bevare mulighederne for at klare sig selv. Indsatsen skal altid være mindst muligt omfattende. Borgerens forståelse for og ejerskab til egen udvikling er vigtig for, at en indsats lykkes. Øget egenmestring kan give borgerne øget frihed, livskvalitet og selvbestemmelse.

Der arbejdes med egenmestring som fokusområde ved at

- Lytte til borgerne og sætte deres håb og drømme i fokus
- Hjælpe borgerne med at omsætte deres håb og drømme til mål og handlinger
- Arbejde på at skabe en tilknytning til arbejdsmarkedet for de borgere, hvor det er rele- vant
- Arbejde ud fra, at indsatsen iværksættes så tæt på borgerne som muligt med udgangspunkt i borgernes ressourcer, netværk samt det nære miljø
- Understøtte tilgængelighed og således sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser, transportmuligheder, information og kommunikation

Beskæftigelse

Beskæftigelse er en vigtig faktor for selvforståelse, identitet, livskvalitet og relation til andre. Flere skal derfor have mulighed for at være i arbejde og indgå i arbejdsfællesskaber. Målgruppen er bred, hvorfor der også skal tænkes bredt i det beskæftigelsesrettede fokusområde. For nogle borger vil målet være at nå så tæt på det ordinære arbejdsmarked som muligt, mens det for andre f.eks. vil være indsatser som beskyttet beskæftigelse. Der skal være plads til, at der kan tages særlige hensyn til de borger, der har behov for

dette. Der arbejdes på, at alle borger skal have en meningsfuld hverdag, ved at bidrage med det, de kan. Der skal arbejdes for at nedbryde barrierer både for mennesker med handicap og for virksomheder for at sikre en højere beskæftigelse for målgruppen, og for at arbejde henimod et mere rummeligt arbejdsmarked.

Fagforvaltningerne sætter således fokus på målgruppens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der arbejdes med beskæftigelse som fokusområde ved at:

- **Fokusere på beskæftigelse som tema i borgernes sociale handleplaner.**
- **Arbejde med bevidstgørelse og oparbejde færdigheder, via §104 og §103 tilbud, som kan styrke borgerne i at nærme sig et alment beskæftigelsesrettet tilbud**
- **Arbejde målrettet med at støtte borgerne i at blive klar til at indtage en rolle på arbejdsmarkedet, enten i et job på ordinære vilkår, i et flex- eller skånejob, som giver dem mulighed for at udnytte de ressourcer, der er til stede.**
- **Arbejde målrettet med at etablere og styrke både uddannelses- og arbejdsforberedende tilbud f.eks. ved at inddrage det lokale erhvervsliv**

Fællesskab

Borgerne skal støttes i at opleve et godt, sundt og meningsfuldt liv – et liv, der kræver mere end sund kost og motion. Det handler også om livsmod, robusthed, trivsel, glæde, relationer og stærke fællesskaber. Vi arbejder for at forebygge ensomhed og i stedet styrke mental sundhed og deltagelse i fællesskaber. Mental sundhed er en tilstand af trivsel, hvor det enkelte menneske kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress og indgå i fællesskaber med andre mennesker. Opgaven er derfor blandt andet at

motivere borgerne til aktivt at indgå i fællesskaber og benytte sig af støttegrupper og kontaktsteder for at forebygge ensomhed og isolation.

Sammen med idrætsforeninger og frivillige anvender områderne de mange muligheder, der allerede er for at leve et aktivt liv. Ingen skal stå uden for fællesskabet, hvad end det drejer sig om uddannelse, beskæftigelse, foreningslivet mv.

Der arbejdes med fællesskab som fokusområde ved at:

- Støtte deltagelse i positive fællesskaber og forebygge ensomhed
- Arbejde for at fremme borgernes positive selvopfattelse og troen på egen formåen
- Synliggøre allerede eksisterende fællesskaber og sikre tilgængelige fællesskaber, som giver mening for den enkelte
- Gøre aktivt brug af muligheder og ressourcer hos pårørende og netværk efter borgernes ønsker og behov

Sundhed – et sundt og aktivt liv

Borgerne, kommunen og det omkringliggende samfund har et fælles ansvar for sundhed og trivsel. Kommunen kan være med til at skabe gode rammer og forudsætninger for, at borgerne i hverdagen tager ansvar for deres egen sundhed. Viden om sundhed, sundhedsfremme og forebyggelse er en naturlig del af kommunens opgaveløsning.

Kommunen arbejder på at skabe rammer og vilkår for en aktiv hverdag for borgerne, da fysisk aktivitet er vigtig for helbredet. Alle mennesker kan forbedre deres helbred ved at bevæge sig regelmæssigt. Fysisk sundhed handler også om sund kost og sunde vaner modsat misbrug. Der iværksættes derfor både brede indsatser og mere målrettede indsatser på sundhedsområdet, til de borgere som har brug for støtte. Endvidere skal byrummet og de eksisterende tiltag i civilsamfundet tænkes ind i arbejdet med at fremme et sundt og aktivt liv for målgruppen.

Der arbejdes med sundhed som fokusområde ved at:

- Anvende kommunens mange naturmuligheder
- Følge og oplyse om Sundhedsstyrelsens kostråd
- Iværksætte både brede og målrettede indsatser for fremmelse af fysisk aktivitet
- Anvende eksisterende initiativer i civilsamfundet

Velfærdsteknologi

Som begreb spænder velfærdsteknologi vidt og dækker eksempelvis over robotteknologi, intelligente hjælpemidler, IT-løsninger mm. Velfærdsteknologi på det sociale område bidrager til effektive velfærdsydelser af høj kvalitet og understøtter borgernes selvhjulpnehed. Velfærdsteknologi kan også medvirke til forebyggende og sammenhængende sociale indsatser, og kan gøre mennesker med nedsat funktionsevne i alle aldre mere selvhjulpne, så de opnår større selvstændighed, sikkerhed, tryghed, omgivelseskontrol og social aktivitet. Både Udfører og Myndighed, såvel Visitationen på det specialiserede område som Jobcentret og UngeCentret vil arbejde på at øge og kvalificere de digitale samtaler med borgerne som et supplement til de fysiske møder. Formålet er at udvikle en bredere vifte af kontaktformer, som kan anvendes fleksibelt med det formål at øge borgernes oplevelse af meningsfuld og værdig sagsbehandling og indsatser. Velfærdsteknologi giver smartere opgaveløsninger og bedre udnyttelse af ressourcerne.

Der arbejdes med velfærdsteknologi som fokusområde ved at:

- **Alle tilbud er afsøgende overfor hvilke muligheder der findes, afprøver interessante og meningsgivende løsninger, samt implementerer tiltag der enten er til fordel for borger eller for medarbejderne.**
- **Øge og kvalificere de digitale samtaler med borgerne som et supplement til de fysiske møder**

Arbejdsrettede tilbud

Der arbejdes målrettet med udvikling af den enkelte borgers ressourcer. Borgerens arbejdsevne eller borgerens mulighed for at oparbejde en arbejdsevne skal, gennem en rehabiliterende tilgang, være i fokus, da alle, der har selv en lille rest af arbejdsevne, skal deltage på arbejdsmarkedet eller i arbejdsmarkedslignende tilbud.

Selvom der arbejdes med et beskæftigelsesrettet fokus i udvikling af den enkelte borgers ressourcer, er det naturligvis ikke alle i målgruppen, som vil kunne indgå i et arbejdsrettet tilbud, og ej heller vil kunne overgå fra tilbud på det specialiserede område til det almene beskæftigelsesområde.

Kommunen har etableret forløb og tilbud, som kan understøtte borgerne i at nærme sig arbejdsmarkedet. Ved at motivere på rette niveau og ved at støtte borgeren i at mestre sit eget liv i så stort omfang som muligt, er hensigten at øge borgerens livskvalitet. Formålet er, at den enkelte - over tid - i højere grad kan klare sig selv, og indsatsen bliver så lidt indgribende som muligt. Målet er at understøtte borgeren i at udvikle dennes arbejdsevner og derved rykke sig så langt indenfor beskæftigelsestilbuddene, som muligt.

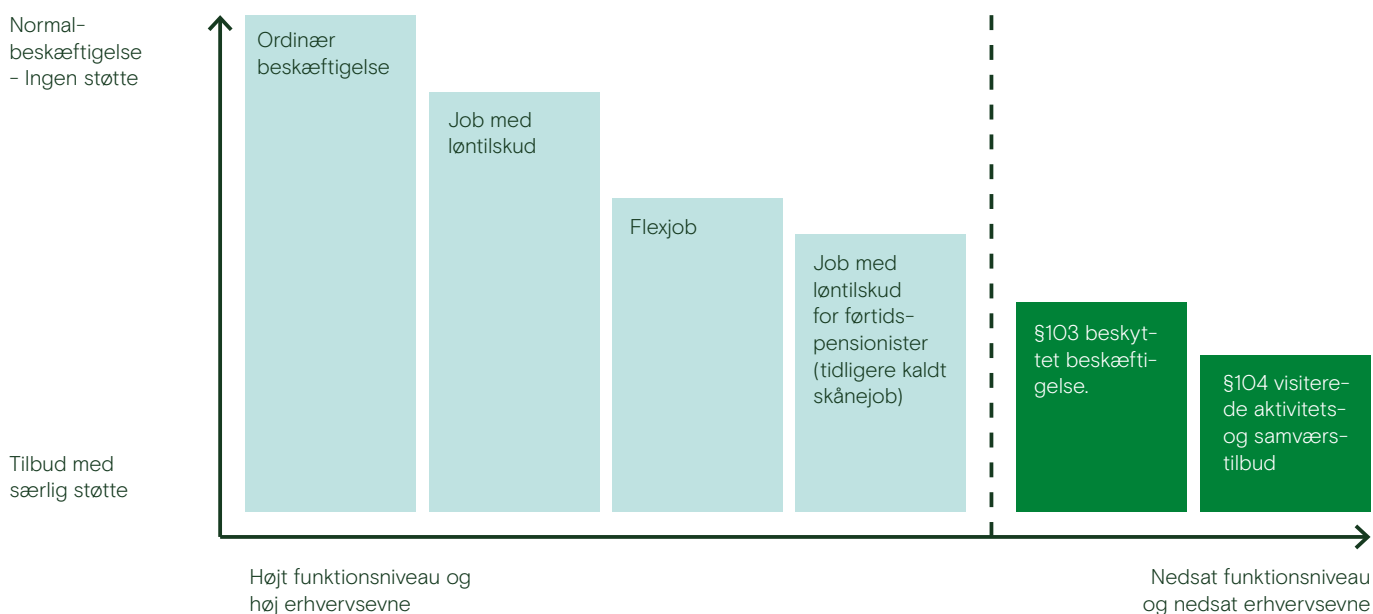
Da socialpolitikken har fokus på borgere under Serviceloven er der behov for et tæt samarbejde omkring borgere, der ligger i grænselandet mellem indsatser efter Serviceloven og Lov om aktiv beskæftigelse. Et godt samarbejde mellem de involverede parter - tilbuddene, Visitationen, UngeCentret og Jobcentret - er derfor essentielt, for en succesfuld og smidig overgang for de borgere, som kan overgå fra eksempelvis §103 og §104 tilbud (aktivitets- og samværstilbud og beskyttet beskæftigelse) til tilbud af mere ordinær karakter.

Nedenstående trappe er en illustration af de eksisterende arbejdsrettede tilbud i kommunen, placeret efter borgernes funktionsniveau og erhvervsevne. Den stiplede linje illustrerer skiftet fra ordinær beskæftigelse og de forskellige muligheder indenfor det almene beskæftigelsesområde, til tilbud på det specialiserede område. Ordinær beskæftigelse vil dog for størstedelen af målgruppen sjældent være en mulighed, men dog relevant at afbillede, da det viser den samlede mængde af arbejdsrettede tilbud i kommunen. Det skal bemærkes, at nogle indsatser kan være tværgående, og at der kan benyttes praktik som understøttende foranstaltning til at afklare borgers erhvervsevne. Det er også væsentligt at pointere, at formålet med §104 tilbud ikke er et specifikt jobmæssigt sigte, men at der i tilbuddet kan arbejdes med at gøre borger mere mødestabil og fremme borgers erhvervsevne.

Socialpolitikken i handling

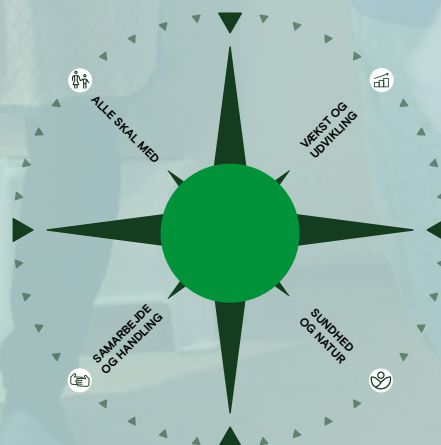
Socialpolitikken skal være et levende redskab i arbejdet med borgerne, og derfor er det vigtigt, at den kobles til praksis.

Socialpolitikken udgør den overordnede værdimæssige ramme. Implementeringen sker via specifikke handleplaner for en række indsatsområder, som ligger udover denne socialpolitik. Udmøntningen sker i perioden 2021-2024.

OVERORDNET VISION & VÆRDIER

“Et godt
sted at leve”

Socialpolitikken skal medvirke til at sætte borgerne og hverdagslivet i centrum og dermed være med til at sikre, at Brønderslev Kommune lever op til Byrådets vision for 2025 - **Et godt sted at leve.**

Visionen har 4 pejlemærker, som danner udgangspunkt for kommende politikker og planer i Brønderslev Kommune. Et af disse pejlemærker er "Alle skal med".

Det fremgår heraf, at der i Brønderslev Kommune er et mål om, at alle skal være en del af fællesskabet. Herved har alle mulighed for et meningsfuldt hverdagsliv gennem uddannelse, job og et rigt fritids- og kulturliv. Kommunen står klar med støtte og vejledning, hvis vejen ind i fællesskabet i en periode bliver for svær. Derfor har kommunen en helhedsorienteret tilgang, der sikrer tryghed og sammenhæng.

”I samspil med borgerne”

”I samspil med borgerne” sættes der fokus på mødet mellem Brønderslev Kommune og borgere, pårørende og samarbejdspartnere. I forlængelse heraf har Brønderslev Kommune formuleret følgende tre værdier, som derfor også er grundsten i socialpolitikken:

1. Nysgerrig

Vi er nysgerrige i forhold til at undersøge andre og nye perspektiver og muligheder, og vi ønsker at løse opgaverne sammen med borgerne. Vi vil gå nye veje indenfor de givne rammer og ressourcer.

Vi har en tilgang, der er løsningsfokuseret og dialog orienteret.

2. Fællesskabende

Vi skal i høj grad inddrage borgeren (den enkelte), borgerne (civilsamfundet) og det tværfaglige fokus i opgaveløsningen.

Vi har en tilgang, som er præget af et gensidigt engagement og medansvar.

3. Modig

Vi har fokus på udvikling, vækst og fremdrift. Vi tør tage chancer og et opgør med O-fejlskultur og vanetænkning.

Vi har tilgang, som er præget af kreative løsninger og udvidelse af mulighedsrummet.

Sammenhæng med FN's verdensmål

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget i 2015 vedrører både u- og ilande. Verdensmålene udgør 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til helt at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst. De fokuserer ligeledes på at fremme fred og sikkerhed og stærke institutioner, og på at styrke internationale partnerskaber. Under hvert af de 17 mål er der en række delmål, som anviser en mere konkret målsætning, der kan omsættes i en dansk kommunal kontekst.

Fokusområderne i Brønderslev Kommunes socialpolitik understøtter flere af delmålene og anviser derved, hvordan socialpolitikken bidrager til realisering af FN's 17 verdensmål. Verdensmålene kan sammen med Socialpolitikken være med til at sikre målgruppen et sundt liv, hvor både fysisk og mental sundhed fremmes og skabe lige muligheder ved at reducere sociale uligheder, blandt andet ved at eliminere diskriminerende praksis. I stedet skal vi med Socialpolitikken som baggrund fremme passende politikker og handlinger. Et naturligt og gennemgående tema for handlingerne i Brønderslev Kommune, og et særligt fokus i socialpolitikken, er ligeledes at styrke borgernes inklusion. Vi arbejder for, at målgruppen i socialpolitikken oplever at blive inddraget i såvel i sagsbehandlingen som i samfundet.

- **Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper**
- **Delmål 3.4: Inden 2030 skal andelen af for tidlige dødsfald på grund af ikke-smitsomme sygdomme reduceres med en tredjedel via forebyggelse og behandling. Mental sundhed og velvære skal også fremmes.**

- **Reducer ulighed i og mellem lande**
- **Delmål 10.2: Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.**
- **Delmål 10.3: Alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsaget uligheder skal reduceres, bl.a. ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette.**

